

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. IV. De crucis titulo, & quare scriptus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

sponsam elegit, ut nobis eam æstimatione suâ face- ret pretiosam.

O mi amantissime IESV, tu verus es Elias, qui cur- ru amoris igneo in altum subvectus, non pallium tan- tum, sed veites omnes, Corpus & Sanguinem nostro solatio reliquisti. Nos illi miseri sumus, qui ab Hie- rosolymis Hiericho descendentes, à latronibus spo- liati & vulnerati, cataplasmate egerimus & vestibus. Et ò quoties sine nuptiali charitatis veste mensam tuam, & celeste convivium temeramus! Beatus qui vigilat, & custodit vestimenta sua, ne nudus ambulet.

O mi suavissime IESV, tuis nos vestibus tege: tu ve- rus es Aaron, qui in monte vestibus suis nudatus ob- iit, Eleazar ejus filio sine paternæ vestis hereditatem subeunte. Nos filii contumaces & immorigeri, tuis tamen vestibus amicumur. Tu opulenter Booz, cujus pallio Ruth pauperula sese operit. Tu verus Joseph, qui polymitam virtutū omnium nuditati nostræ cõ- cedis. Annuntiorum rex diabolus castimonie togam

sedè præcidit variis illecebris. Tu mitissimus David talares verecundie unicas submittis. Filie Hierusalem super Saul sere, qui vestiebat vos cocino in deliciis, qui præ- bebatur ornamenta aurea cultui vestro. Tu verè Domine IESV, Sanguinis tui cocino nos vestisti. †

Christum in Tiberio Imperatore Romam evocatum, Pilatus, ne à scribendo Casare duci jubereur, in consuetam Christi tunicam induit, & ita se stitit Casari. Tiberius asserexit, & omni furore posito humaniter eum excepit, remisit- que non sine honore, sed facti pœnitens, velut ignavus egisset, Pontiam revoca- vit, non tamen minus benevolè præsentem habuit, sed tertium denique revocatum, & auxiliari tunicâ exutum, sententiâ capitali fulminavit. Ita Didacus Vega in Psalmis 3. pœnitentialem, conc. 1. mihi pag. 240. sed ex involucri fabulari evua- quus verum: Quisquis iudicia Dei formidat, & Christi tunicâ involvitur, expende morientis tormenta, & ea noxiæ tuæ applica.

§. IV. De Crucis titulo, & quare scriptus.

UT orbis universus nôrit, quid hæc ad crucem auctio vanum exponat, more veteri cum in scri- ptione apposita est tabella. De qua Iohannes ista scri- psit: *autem & titulum Pilatus, & posuit super crucem. Egar autem scriptum: IESVS NAZARENUS REX IUDÆORUM.* Et erat scriptum Hebraicè, Græcè & Latine. Videri possent hæc minuta, sed sicut de Domini vestimentis, ita etiam de hoc titulo Evangelistæ omnes scripserunt exqui- sitè. Matthæus & Marcus, imposuerunt super caput ejus, inquit, causam ipsius, quam aliquando præ- co patibulandi anteambulo proclamabat in viâ, vel ea tabulâ sine voce præferebatur, aut ipsi reo appen- debatur, legentibus obvisis fatis locutura. Tribus lin- guis hic titulus scriptus fuerat, Hebræâ, Græcâ, Lati- nâ. Hebræâ, seu Syriacâ, suprema erat, Græcâ media, infima Latina, uti hodièque etiânum videre Romæ ad sanctæ Crucis. In hac inscriptione Pilatus ambi- tionis neutiquâ oblitus, idiomati Romano seu Lati- no infimum, hoc est, honoratissimū locum assignavit. Nam sicut in theatro locum innum, quem orchestram dicebant, Senatores occuparunt, ita in triclino locus ultimus Consuli, in triumpho Imperatori debebatur. D Hæc stationis, accubitus, sessionis ratio fuit.

Idiomate triplici hunc titulum scripti Pilatus mo- re Romano, quo decreta memoria posteritatis Græcè ac Latine fuerant scribenda. Hic Hebræum idio- ma necessariò jungendum, ut Hebræis, quorum pars maxima ad hoc spectaculum confluerat, non nega- retur lectio. Arcanum Dei consilium erat, orbi uni- verso hanc inscriptionem proponere legendam, ut ita mors Christi toto terrarum orbe didita publicaretur. Tribus linguis, ait Augustinus, tamquam tribus testibus ti- tulus est approbatus. His tribus linguis nunc sacra fiunt. Hunc titulum Pilatus scribi iussit, atque hoc operæ, quod mihi probabilissimum, commisit Iudæo: tres namque versus isti tam Latini & Græci, quam He- bræi à dextrâ ad lævam scripti sunt, qui scribendi mos Hebræorum proprius. Sed scribæ manum Spiri-

tus divinus rexit, qui voluit, ut hæc scriptura triplex grandibus characteribus in tabellam buxeam incide- retur. Tunc enim Iudæi religione, Græci sapientiâ, Romani potestate ac imperio excelebant, quo Deus significavit Christi crucifixi regnum per orbem prop- andum: *Omnis lingua cõstetur, quia Dominus IESVS, Christus in gloriâ est Dei Patris.* His linguis tribus utrum- que Testamentum est scriptum, & vera religio ab Hebræis ad Græcos, ab his ad Romanos commigra- vit. Sed causæ tituli scripti sunt ferè istæ.

I. Mos verus, mortis & supplicii causam vulgare, aut voce præconis, aut tabellâ grandioribus litteris exarata. Quintilianus paradigma subjicit. Ad crucem fixum: *Servo danti venenum domino.* Complura ejus rei sunt exempla: & etiânum mos Romæ, ut quilibet civis, sciat jure damnatum. Pilatus prisici moris retinens, nil deesse voluit ad speciem justî supplicii.

II. Chryostomus censet id à Pilato factum, ut vel hoc modo causam Christi æquam & bonam pronun- tiaret, simul etiam fugillaret Iudæos, pœinde ac si iis in os opprobret: En hoc honoris Regi vestro habe- tis, ita vestrum ipsi Messiam excipitis. Rex aut Christi innocentiam & Iudæorum invidiam Pontius satis perpexit, & publicè testari voluit, eam mortem pro- bo esse Iudæis. Notarunt illi hoc in se scriptum, & ideo conquesti, *Noli, ajunt, scribere, Rex Iudæorum, sed quia ipse dixit, Rex sum Iudæorum.* Non est Rex noster, alioquin tu eum non crucifixisses, sed regnum & co- ronam ambi, idcirco eum cruce dignum censui- mus. Vbi Rex noster venerit, alia rerum facies erit. Interea Romanum Cæsarem veneramus.

III. Quidquid spectaverit Pilatus, seu placere Ro- manis, seu Iudæos aut Christum irridere, Deus inno- centiâ Filii, regiâmq; dignitatem orbi statuit decla- rare. Non flagitium, sed gratia & Dei donum fuerat, Regè esse Iudæorum. Prædixit hoc Pfaltes: *Ego autem constitutus sum Rex ab eo, super Sion montem sanctum ejus, prædicans præceptum ejus. Dominus dixit ad me: Filius meus es tu. Rectissime quaesierunt Magi: Vbi est, qui natus est Rex Iudæorum?* Ita Pater Filio arcum triumphalè ere- xit, cum inscriptione, quæ Christi triumphatoris no- men, patriam, dignitatè, subditos proloqueretur. Vi- ctus Amalechitis erexit sibi Saul triumphalem fornecem, æquius Christus devictis omnibus inferorum copis.

IV. Admirabilis Pilati constantia, quâ dixit: *Quod scripsi, scripsi.* Ita vel ignorans vaticiniis exactissime sublevit, quem admodum ejus milites in partitione vestium Pilatus veluti puerulus erat abecedarius, vix litteras colligere doctus, cui divina providentia, quid scriberet, quid diceret, dictavit. Tribus Pfalms 57. 58. 59. hic titulus præfixus est: *In finem ne disperdas Dauid in tituli inscriptione. Quod exponens Augustinus, Ergo, inquit, ne corrumpas. Optime & propheticè. Quando- quidem & Iudæi suggererunt tunc Pilato, & dixerunt: Noli scribere, Rex Iudæorum; sed scribe, quia ipse se dixit Regem Iudæorum. Et Pilatus: Quod scripsi, scripsi. Et impletum est, Ne corrumpas. Nec iste solus Pfalmus habet hujusmodi inscriptionem, ut titulus non corrumpatur. Ali- quot Pfalmi sic prænotati sunt, sed tamen in omnibus passio Domini præannuntiat. O ineffabilem vim divine operationis, etiam in cordibus ignorantium! Nonne occulta vox quædam Pilato, intus quodam, si dici potest, clamoso silentio personæ- bat, quod tantò ante in Psalmorum litteris prophetatum est: Ne corrumpas tituli inscriptionem. Ecce tituli inscriptionem non corrumpit, quod scripsit, scripsit. Sed etiam Pontifices, qui hoc corrumpi volebant, quid dicebant? Noli scribere Rex Iudæorum. Quid loquimini, insani, quid fieri contradicitis, quod mutare nullo pacto potestis? Numquid enim prophetæ non erit verum quia IESVS ait, Rex sum Iudæorum? Si cor- rumpti non potest quod Pilatus scripsit, corrumpi potest quod Veritas dixit? Nec minui hæc inscriptio, nec augeri vel litte-*

Joan. c. 19. v. 19. & 20. Marc. c. 15. v. 24. Luc. c. 23.

Cur tripli- ci idioma- te hic titu- lus scri- ptus.

August. in Psalm. 55.

litteralâ potest. Et hoc est, quod Pilatus objicit: Non mihi amplius integrum est hæc mutare: sententia, quam pronuntiavi, supplicii causa, quam dictavi, jam in tabulas & acta publica sunt relata. Beda hunc titulum tabellæ buxæ incisum existimat, eoque illud Isaiæ sumit: Nunc ergo ingressus scribe et super buxâ. Quod si ita est, ut dicitur, sanctus Spiritus vel ipsâ materiâ significavit eam inscriptionem non amplius deleandam; nam buxus præsertim Indica, incisam imaginem tenaciùs quàm cuprum retinet. Quod si verò Romani judices sententiam à se pronuntiatam non mutarunt, quânto minùs Iudex supremus suam illam mutabit, Ite maledicti in ignem æternum? O Domine, peccata erant momentaria, cur supplicium sit æternum? Quod dixi, dixi. O Domine non supplicium, sed supplicii æternitatem deprecamur. Sed aliud non audient, quàm priùs: Quod dixi, dixi. O summe Iudex, igne nos puni, sed ignis æternus sævita est nimium intolerabilis. Ite, quod dixi, dixi, ite in ignem æternum.

§. V. Causæ alia scripti ejusdem tituli.

Quomodo cumque verò Crucem Dominicâ consideremus, rectissimè suus illi titulus est affixus. Signamus titulis & inscriptionibus sepulchra, ferula, trophæa, libros, aras, venalia quæcumque. 1. Sepulchra. Id Moyses docens, Exiit q, Iacob titulum, inquit, super sepulchrû ejus: Hic est titulus monumenti Iacob. Crux Christi sepulchrum fuit, quod ei Synagoga struxit, in quod tenebris tegetur. 2. Ferulus additi vel prælati tituli. Julius Cæsar triumpho Pontico illud in Ferculo legendum proposuit: Veni, Vidi, Vici. Crux Ferculum fuit, quod fecit sibi Rex Salomon de lignis Libani. 3. Trophæa titulis insignita. Crux trophæum fuit exornatissimum, quod Pater divinus Filio crexit, pollicitus, a non fore deinceps diluvium dissipans omnem terram. b Quoniam quidem Deus, ait Paulus, erat in Christo, & posuit in nobis verbum reconciliationis. 4. Libris prætinguntur tituli, ut auctor & argumentum libri sciantur. Crucifixus Iesus verè liber est intus, & foris scriptus. c Fors Christi vulgèa corninus, ait Bernardus, intus immensis amoris incendia contemplamur: hunc librum omnes legunt, sed non eodem modo ejus mysteria omnes intelligunt. Quæ Laurentius Iustinianus cõfirmans, Simplex, inquit, & indoctus habet, quod foris legat, spiritualis & persæctus quod intus intelligat: ille latificatur & compungitur, iste irradatur & accenditur. Charitatis compendium, virtutum omnium normam, & totum humanæ redemptionis modum ordinemque in hoc sui corporis inclusit volumine. Quem admodum verò ad libri calcem apponi solet vocula, Finis; ita hunc librum claudit, Consummatum est. Frons libri, primâque inscriptio: Iesus Nazareus Rex Iudæorum. Hunc librum Pater cœlestis scripsit, cum Christum hominem indueret; hunc edidit, cum homo nasceretur; hunc approbavit in monte Thabor; hunc Iudas vendidit infelix bibliopola, hunc, qui emit Senatus pontificum reject. Hic liber in cruce cõfossus & laceratus, hic emendatissimus liber, librorum omnium synopsis & summa est, hic nostrum enchiridion, hic Isagoge ad sapientiam divini amoris. Stimulus, Soliloquium suavissimum, hic pandeetæ nostræ, hic nostrum Diariû, hic itinerarium mentis in Deum, hic totius paginæ læcæ summarium. 5. Affigi solet titulus & aris. Iacob post suavissimum saxei soporis visum, Surgens manè tulit lapidem, quem supposuerat capiti suo, & erexit in titulum. Ita & Moyses manè surgens edificavit altare ad radices montis & duodecim titulos per duodecim tribus Israël. Crux verè ara fuit, in quâ summus Pontifex Christus seipsum obtulit in victimam, & prisca legis sacrifi-

ciis omnibus finem imposuit. Cùm igitur crux ara sit, & quidem ara ignoti Dei, quem, modum Paulus Athenis in Areopago vidit aram, in quâ scriptum erat, Ignoto Deo, titulus illi meritò præfixus. Reverà tunc ignotus erat Deus, maxime Dei Filius in cruce extensus. Quapropter Pater voluit huic aræ titulum apponi, ut orbis novum hoc sacrificium nosse disceret. 6. Rebus venalibus, & publicæ mercis titulus apponebatur, ut sciretur fieri auctionem. An Dei Filius venalem sese exponit orbi: Venite, emite absque argento, & absque ulla commutatione. Sed ut noveritis, ô emptores, quantos thesauros quàm vili liceat comparare, inscriptionem consideratissimè legite, Iesus Nazareus Rex Iudæorum. Singulas voculas, sed paucis expendamus.

§. VI. Singula voces tituli breviter expenduntur.

Iesus, Salvator orbis, Deus noster Deus salvos facienti. Servator planè sapientissimus. Doctrina ejus testatur, & conciones divinissima, quibus tot millia hominum fuimet ac cibi oblitos traxit. Per Isaiam sapius proclamari voluit: Ego Dominus Deus tuus sanctus Israël salvator tuus. Ego sum Dominus, & non est absque me salvator. Verè Salvator potentissimus. Tot prodigia & miracula satis hoc loquuntur. Sed ideo capitis damnatus est, quia Iesus est, suo Sanguine suos redempturus. Prædixit Angelus: Ipse enim salvum faciet populum suum a peccatis eorum. NAZAREUS, sive floridus. Latinis homo illibati floris, dicitur homo castissimus, & verè Virgo. Mater hujus Servatoris Virgo fuit floris illibatissimi, sicut & ipse filius. Hi flores duo fragrantissimi odoris suavitate implerunt orbem. Christus flos campi, qui in cruce spinis foedè confossus est. Futurum id prævidens Isaias, Et ascendet, ait, sicut virgultus coram eo, & sicut radix de terra siccanti; non est species ei neque decor. Alper est & rigidus hic crucis lectulus, sed tamen floridus. Sic obedientia, Paupertas, Patientia, Humilitas, Charitas, principes summæ virtutes, crucis flores sunt.

REX. Plebeicula Hebræa jam panibus bene pasta, cùm rapere cogitaret Christum, & Regem constitere, fugit ipse in montem solus. At verò in cruce in tantis tormentis titulum Regis non recusavit. Nimirum ab hominibus Rex creari noluit, uti Pilato dixerat: Regnum meum non est de hoc mundo. Deinde Iudæorum inconstans ingenium, suis dumtaxat commodis intentum, & quod homines illi Herodis subditi essent, regnum non acceptandum cuivis prudenti suaserit. At Christus jam cruci affixus nomen regium non detrectavit, ut sciret orbis, suum hoc regnum morte comparatum. Factus est principatus ejus super humerum ejus. Idcirco, Dicite filia Sion: Ecce Rex tuus venit tibi mansuetus. Ergo dicite in gentibus; quia Dominus regnavit a ligno. Ita legit hunc Psalmum Augustinus, septuaginta Interpretes secutus. Ita legit Iustinus Philosophus & Martyr in Dialogo, quem cum Tryphone Iudæo Ephesi instituit. Ita legit Tertullianus libro adversus Iudæos, & libro 3. contra Marcionem. Ita legit Arnobius hunc ipsum Psalmum interpretatus. Ita legit Venantius Fortunatus, Pictaviensis Epif. t qui hymnum his ipsis verbis insigniit: Regnavit a ligno Deus a. Ita legit Theodulphus Aurelianensis Episcopus. b Ita legit Bernardus Clavævallensis Abbas. Ita legit S. Leo Pontifex, Sermone quarto de Passione Domini. Sed & ipse carminis sacri contextus hoc desiderat, qui subjungit: Tunc exultabunt omnia ligna silvarû. Ergo inextincta est in Christum invidia Iudæorum, qui è Psalmo voculas illas, a ligno, eraserunt nequissimè.

Ergo Rex est Christus, qui a ligno Hierosolymis regnavit.

6. Dei Filius venalè sese exponit.

Pf. 67. v. 2. Cur Christus dicitur Iesus.

Matth. c. 1. Nazareus.

Isa. c. 53. v. 1. & 2.

Joan. c. 6. vers. 15.

Joan. c. 18. vers. 36.

Isa. c. 9. v. 6. Matth. c. 2. vers. 5.

Pf. 95. v. 10. Tertull. adversus Iudæos, c. 10. p. 170. & c. 12. pagin. 127. c.

19. p. 811. & c. 21. p. 812. + Vici am. 170. inter plurima sacra carmina scripta hinc.

Vexilla regis produnt, & c. a In hymno ad diem Palmarum.

b Bern. ser. 8. de 7 signaculis. tom. 1. m. 122.

